

Narativní přístup

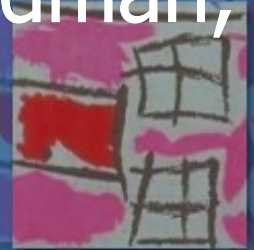
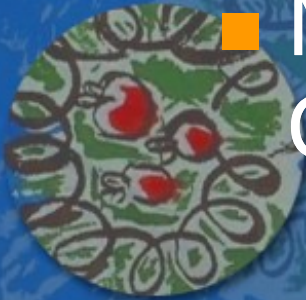

Kdo je autorem?

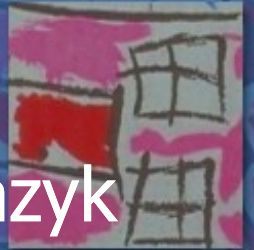
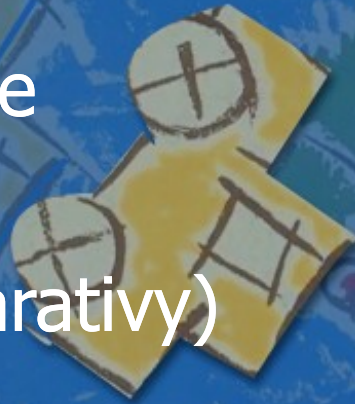
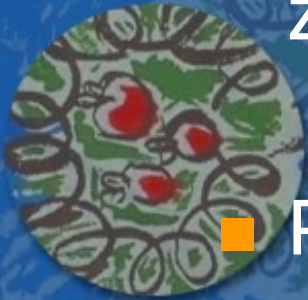
- Michael White a David Epston
- Dulwich centre, Adelaide, Austrálie
<http://www.dulwichcentre.com.au/>
- Narativní psychoterapie / Jill Freedman,
Gene Combs

Charakteristika

- Vznikl na přelomu 80 a 90 let 20 století
- Ústředním tématem je identita jedince
- Ústředním tématem jsou příběhy (narrativy) ty mohou být uschopňující nebo zneschopňující
- Prostředím pro vyprávění příběhů je jazyk

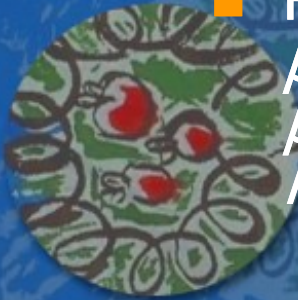
Teoretická východiska

- Existencialismus
- Postmoderna
- Sociální konstruktivismus

Základní pojmy

- *Narativ - příběh, který zahrnuje minulost, přítomnost a budoucnost, subjektivní i objektivní zkušenosti jsou selektivně vybrány vyprávějícím*
- *Dekonstrukce – analýza osobního pohledu klienta na sebe, vztahy a svět. Účelem je nalezení kulturních vzorců a osobních předpokladů, které jsou skryty pod povrchem*
- *Reauthoring- proces vytvoření nového osobního příběhu, který zahrnuje posun od problematických přesvědčení či kulturních vzorců k novým možnostem*

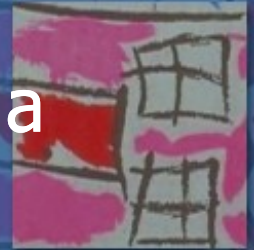
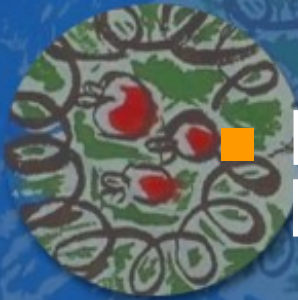
Povaha problému a změny

- Prvním zdrojem problémů jsou negativní přesvědčení klienta o sobě
- Druhým zdrojem problémů jsou kulturní praktiky, znemožňující využití funkčních přesvědčení klienta o sobě samém
- Snahou pracovníka je pomoci klientovi nahlédnout přesvědčení o sobě jako změnitelná, kulturní praktiky jako limitující.
- Tak je možné nalézt nové alternativy a vrátit klientovi „autorství“ jeho příběhu

Vztah mezi pracovníkem a klientem

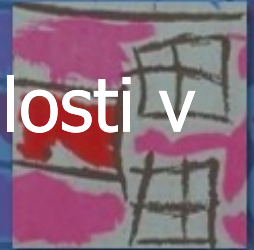
- Spolupracující prostředí
- Sociální pracovník zaujímá pozici archeologa – komunikuje s klienty jako s protagonisty vlastních životních příběhů
- Chování není rozdělováno a označováno jako normální či nenormální
- Klient je podporován v kladení otázek a komentování intervence

Způsob práce

- Normalizace a posilování
- Externalizace problému
- Podpora klienta ve vyprávění jeho životního příběhu
- Otázky zaměřené na to jaké mají události v životě pro klienta osobní význam

Normalizace a Posilování

- Podpora klienta jako osoby, která není zatížená jenom problémem
- Orientace na „zdravé stránky“
- Podpora klienta ve vyjádření osobního chápání problému
- Zaměření na klientovy hodnoty a cíle

Externalizace

- Má pomoci klientovi oddělit se od toho, co je v jeho životě omezující
- Problém je problém, osoba není problém

Teorie o skřetu Haajovi

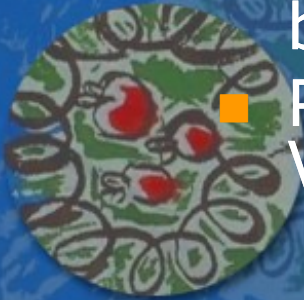
Představte si skřeta, který žije v nepřístupné jeskyni . Přeje lidem Aby se měli co nejhůř, protože to ho udržuje naživu. Kdy z vás má skřet radost ? Kdy mu škodíte?

Externalizační otázky

- Jak vás problém přiměl k tomu, že myslíte tímto způsobem?
- Co vedlo k tomu, že vás problém zotročil?
- Co vám zabránilo, abyste tomu odolal?
- Opravdu vám vyhovuje, že vás problém ovládá?
- Jaké dopady má problém na váš život? Na vaše blízké? Na vaše vztahy? Na vaše sebepojetí?
- Jaký vliv máte na existenci problému?
- V případě volby mezi životem s problémem životem bez problému, který byste preferoval?
- Proč nechcete, aby byl tento problém součástí Vašeho života?

Dekonstrukce

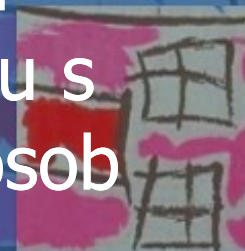
- Pomoc klientovi lépe porozumět vlastnímu životnímu příběhu za pomoci reflexivní diskuze
- Identifikace hodnot a předpokladů, na kterých problém stojí

Reauthoring

- Otevírání nových možností za pomoci otázek na vyjímky
- Představení alternativních budoucností a diskuze o nich
- Podpora klienta ve zvažování životních perspektiv, které mohou být v konfliktu s očekáváním pro klienta významných osob

Oslava s propojování

- Pomoci klientovi najít plány podporující nový příběh
- Pomoci klientovi kontaktovat osoby v jeho okolí které chtějí poznat a oslavit jeho nový příběh
- Ptát se klienta na to, co se o sobě v prožité situaci dozvěděl

